

**АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ТЕАТРАЛЬНОЇ
ПУБЛІЦИСТИКИ УКРАЇНИ ПЕРЕЛОМНОГО
ПЕРІОДУ (2013-2016 р.р.)**

Валентина Галацька (Київ)

Сьогодні, в переломну для держави епоху, в час війни та кризи, пошуку національної ідентичності, громадянсько-патріотичних орієнтирів, духовних законів розвитку країни, мистецтво Мельпомени покликане реагувати на виклики часу, гармонізувати людську особистість, сприяти консолідації суспільства.

Фікційне бачення буття в аспекті сценічної дії (Бальме, 2008) сучасний театр занотує в аксіологічних вимірах добра і зла, прекрасного та потворного, тобто в категоріальному апараті естетики. Це виявляється цілком органічним для цього виду мистецтва, оскільки всі людські почуття, душевні стани, продуковані сучасним театром, вкладаються в емоційно-оцінний контекст. Вони реалізуються в таких естетичних категоріях-результатах динамічного співвіднесення ідеалу та дійсності, як трагічне, драматичне, комічне, гармонійне (за Аристотелем, Гегелем). Вербальну презентацію цих категорій на позиціях соціокультурного простору України здійснює сьогодні театральна публіцистика як міждисциплінарна складова філософії культури, театрознавства, теорії та історії журналістики. Вона являє собою важливий медіасуб'єкт, який уособлює художньо-естетичну практику постмодерної епохи.

Театральна публіцистика є малодослідженим видом художньої соціальної комунікації в Україні, за винятком окремих праць театрознавчого та філософсько-культурологічного спрямування Г. Веселовської, В. Заболотної, Н. Корнієнко, О. Левченко та ін. Актуальність запропонованої теми зумовлює також фактор реалізації ціннісно-орієнтаційної функції культури, яку презентує сучасна театральна публіцистика України. Вона здійснюється лише в аксіологічних вимірах за допомогою естетичних категорій і представлена на сторінках спеціалізованих друкованих видань: часописів «Український театр», «Кіно-театр», газети «Дзеркало тижня».

Переломні події соціально-політичного життя України, які сталися протягом останніх двох років, безумовно вплинули на розвиток сучасного театального життя України, яке комунікативно мобільно, по-громадянськи чесно, в цікавих жанрових модифікаціях транслює зі сцени дійсність за допомогою сценічної дії персонажів в запропонованих обставинах (за К. Станіславським).

**AXIOLOGICAL ASPECT OF THEATRICAL
PUBLICISM OF UKRAINE DURING
CRITICAL PERIOD (2013-2016)**

Valentyna Halatska (Kyiv)

Theatrical art of modern Ukraine is a unique means of the artistic communication in the globalized society. Today, during the pivotal era for the country, during the time of war and crisis, the search of the national identity, civic-patriotic orientation, spiritual laws of the country development, art of Melpomenedue to respond the time challenges, to harmonize the human personality, to promote consolidation of our society.

Fiction vision of life in aspects of the stage action (Balme, 2008), modern theater represents in axiological dimensions of good and evil, beauty and ugliness, i.e. in aesthetics categorically apparatus. It is quite organic for this art form, because all human emotions and state of mind that are presented by contemporary theater, invested in the emotional evaluation context. They are implemented in such aesthetic categories, the results of dynamic correlation of the ideal and reality, as tragic, dramatic, comic, harmonious (Aristotel, Hegel).

Verbal presentation of these categories from the social and cultural space of Ukraine point of view is implemented today by theatrical journalism as part of culture interdisciplinary philosophy, theater studies, theory and history of journalism. It is important mass mediasubjekt that represents artistic and aesthetic practices of the era of postmodern. Theatrical journalism is a kind of unexplored art of social communication in Ukraine, except for some works of the theater science and philosophical and cultural orientation of H. Veselovskaia, V. Zabolotnaia, N. Korniyenko, O. Levchenko and others.

The relevance of the proposed theme also determines the factor of value-orientation function of culture implementation, which modern theatrical journalism of Ukraine presents. It is represented only in the axiological dimensions by means of the aesthetic categories and is presented at pages of specialized publications: magazines «Ukrainian Theater», «Kinoteatr», the newspaper «Dzerkalo tyzhnia» («Mirror of the Week»).

The watershed events of social and political life of Ukraine that occurred over the past two years certainly impacted on the development of modern theatrical life in Ukraine. This theatrical life communicatively mobile and in civilian honest, in interesting genre modifications represents the reality from stage, doing by means of the characters stage action in the proposed circumstances (K. Stanislavsky).

Modern performing arts, according to the editor of the magazine «Ukrainian Theater» N. Sokolenko

Сучасне сценічне мистецтво, на думку головного редактора часопису «Український театр» Н. Соколенко, покликане боротися за свободу людини, національну гідність і честь, формувати духовні чесноти молодого покоління українців. Саме цих принципів і дотримуються відомі театрознавці, публіцисти, представляючи на вербальному рівні сучасну театральну ситуацію в Україні. Автори вдаються здебільшого до драматичного публіцистичного переосмислення буття в сценічних формах, органічно представляючи природу цього виду мистецтва як дії.

Сама структура драматичного уявляється як боротьба обставин, характерів, різноманітних життєвих ситуацій, яка рухає сценічну дію, формує мистецький смисл життя. Журналісти, які пишуть на театральну тематику, свій драматичний ракурс бачення дійсності подають в жанрах, класичних для театральної критики: рецензіях, замальовках про акторів, численних інтерв'ю. Драматична концепція дійсності, яку викладають автори, притаманна для театального погляду на світ. Виражена вербально сценічна умовність виступає ядром структури драматичного й органічно зосереджується, наприклад, у матеріалах театральної рубрики аналітичного тижневика «Дзеркало тижня». Її постійний автор, авторитетний публіцист і театральний критик Олег Вергеліс підкреслено іронічно, по-театрознавчому ґрунтовно аналізує події щотижневого театального життя в Україні. Самі промовисті назви матеріалів («Ми, що нижче підписалися», «СЛТР», «Чи губите ви театр» та ін.) засвідчують оригінальність авторського мислення, експресивність викладу думки. Публіцист майстерно інтерпретує факти проблемного існування театального мистецтва держави. Багатогранна в діалектичних переходах драматична картина театального буття О. Вергеліса втілюється в адекватних засобах поетичного синтаксису, в чеканному емоційному темпоритмі авторської фрази. Цей згасаючий театральний сезон залишається в пам'яті театральних людей як безпощадний та неморальний».

Драматичний емоційно-оцінний фон у трактуванні сучасної театральної дійсності цікаво позиціонується на сторінках оновленого за змістом, формою верстки, поліграфічним оформленням спеціалізованого друкованого видання «Український театр». Критична інтерпретація сучасних театральних подій, пов'язаних з видатними мистецькими постатями (наприклад, Шекспір) дозволяє представити драматичну концепцію дійсності в контексті

has to fight for human freedom, national dignity and honor, forms the spiritual values of the young generation of Ukrainian. It is these principles that the specialist in drama study and journalists hold to, representing at the verbal level contemporary theatrical situation in Ukraine. The authors resorted mainly to dramatic rethinking of human being at the stage forms, representing organic nature of this type of art as action.

The structure seems like a dramatic fight circumstances, characters, different situations that motivates theatrical effect, forms the artistic sense of life. Journalists, who write about the theatre, represent their dramatic angle vision of reality in the classical for theater criticism genres – reviews, sketches about the actors, interviews. The dramatic conception of the authors' reality is inherent to the theatrical world view. Verbally expressed theatrical reality is the core structure of drama and organic concentrates, for example, in the materials category Theatre analytical weekly «Zerkalo Nedeli». Its constant author, respected journalist and theater critic Oleg Verhelis underlined ironically and in detail analyzes the events of weekly theatrical life in Ukraine.

The most eloquent titles of his works («We, the undersigned,» «SLTR» «Did you lose Theatre» and others.) show the originality of the author's thinking, expressive presentation of opinions. Publicist masterfully interprets facts of the problem existence of dramatic art of the state. The multifaceted in the dialectical transitions the dramatic picture of O. Verhelis theater life is implemented in adequate poetic syntax, in expectation of an emotional tempo and rhythm of author's phrase: «Poetic and analytical empiricism immediately evaporates, when you say «the results of the theatrical season». This theater season is fading in memory of theater people as immoral and merciless. In many creative forms it is just ugly» (Mirror of the Week. – 2013. – № 22-23).

Dramatic emotional and evaluative background in the contemporary theatrical reality interpretation is been interesting positioned at pages of renew content, layout form and layout design of specialized printed publication «Ukrainian Theatre». Critical interpretation of contemporary theater events, that associated with the prominent artistic figures (Shakespeare) can provide dramatic conception of reality in the context of social and cultural life of modern Ukraine, show great potential of famous artists works and to inspire them to spiritual progress of Ukraine «Shakespeare's classic is so universal, that exactly «shoot» in every period of our lives» (Ukrainian Theater, 2016. – № 2. – p. 8).

The famous figures of Ukraine theatrical space actually presented on the pages of «Ukrainian Theater» in dramatic perspective of professional development

соціально-культурного життя сучасної України, довести вершинний потенціал творів видатних митців, спроектувати їх на духовний поступ України: «Шекспірівська класика настільки універсальна, що точно «вистрілює» в будь-який період нашого життя». (Український театр. – 2016. – № 2. – С. 8).

Відомі постаті театрального простору України актуально представлені на сторінках часопису «Український театр» в драматичному ракурсі освоєння професійних реалій. Осмислюючи театральне буття, автори вдаються до жанру лейтмотивного інтерв'ю, кореспонденції. Концептуальність авторського бачення світу, персоніфікація концепту «театр» притаманна багатьом інтерв'ю, які є пізнавальними для широкого загалу читачів. Так відомий критик Віталій Жежера в контексті свого ювілею в інтерв'ю «Вихор, який заблукав» подає драматизоване авторське бачення своєї місії.

Сучасна театральна публіцистика України в переломну епоху позиціонує цінності людського буття, національні пріоритети, новітні сценічні прийоми, які в сучасному соціокультурному просторі України мають суспільний резонанс, формують громадську думку. Якісний рівень цього виду соціальної комунікації залежить від аксіологічних ракурсів бачення театральних проблем в глобалізованому культурному континуумі нашої держави.

realities. Pondering the drama of life, authors resort to the genre keynote interviews, correspondence. Conceptuality of author's vision of the world, the personification of the concept «a theater» is inherent to many interviews that are informative to the readers. Well-known critic Vitaliy Zhezhera, for example, in the context of his anniversary in his interview «The lost whirlwind» shows dramatized vision of his mission.

Modern theater journalism Ukraine of pivotal era assert the values of human life, national priorities, new scenic techniques, that has public response in today's socio-cultural space of Ukraine and form public opinion. Presenting axiological parameters of vision and professional assessment of the stage of life in the information-analytical journalism genres, journalists turn to dramatic means of expression of the concept of reality. The most significant of them are metaphorical formation, semantic contrasts antithesis, amplification. The quality of this type of social communication depends on axiological perspectives of vision of theatrical problems in the globalized cultural continuum of our country.